

# L'ART DEL PAGÈS

## Secció d' agricultura pràctica

### Clorosis (grogor) dels ceps.

(Acabament.)

#### Tractament de la clorosis ab lo sulfat de ferro.

La aplicació del sulfat de ferro pera combatre la clorosis pot ferse: ó bé extenent lo compost en lo terreno, ó bé en aspersions sobre las fullas. Sempre que siga possible considerém preferible l' empleo del compost baix la primera forma.

Lo sulfat de ferro extés en lo terreno pot posarse en *grá* ó *en dissolució*: nosaltres creyém que en las aplicacions d' estiu lo sulfat deu estar sempre dissolt; posantlo en *grá* solsament en los tractaments que pera combatre 'l mal se fan en primavera.

*Aplicació del sulfat de ferro en grá.*—Las cantitats que del sulfat de ferro aplicat al estat de sal s' emplean pera combatre la clorosis varian molt, donchs depenen de la composició del terreno; aixís mentres que en los terrenos arenosos la cantitat es de 200 á 300 kilograms per hectárea y de 500 kilograms en los terrenos argilo-arenosos, en las terras calsinals puja á 1,000 kilograms. La determinació fixa de la dósís necessaria en tots aquestos casos no podría ser feta mes que quan s' haja trovat la relació que hi ha entre la composició dels diferents terrenos y las cantitats que hajan donat resultats favorables. Moltes probas hi ha d' aplicació de sulfat de ferro en terras calsinals que no han donat resultat pero aixó es degut, á nostre entendre, á que s' ha empleat una cantitat insuficient. Per aquestas terras la cantitat que recomaném es la de 200 grams (mitja lliura) per cep.

*Época en que deu ferse la aplicació y modo d' operar.*—Pera la aplicació del sulfat de ferro al estat de sal, la época millor es en los mesos de Mars, Abril y Maig, aixó es en lo moment en que la vegetació comensa á manifestarse. Es



molt important que la sal s' estengui en lo terreno de manera que pugua ser xuc-clada fàcilment per las arreletas; per aixó se fa al voltant de la planta un clot que disti de la soca de 0<sup>m</sup> 50 centimetres á 1 metro (segons la edat del cep); aqueix clot deu tenir 0.<sup>m</sup> 30 d' amplada y fondaria; s' hi posa 'l sulfat de ferro ben barrejat ab terra, y se rega bé després.

La costum que en la Provincia de Girona tenen los agricultors de colocar lo compost en immediat contacte ab la soca, la condemném en absolut.

#### **Aplicació del sulfat disolt al peu dels ceps.**

Del mateix modo que 'l cas anterior, la quantitat del compost està relacionat ab la composició dels terrenos; deu ser major pera 'ls terrenos calsinals que pera 'ls arenosos y areno-argilosos. En general varia de 20 grams per cep fins 200 grams, essent 100 grams (6 onzas) lo terme mitx. La dissolució que recomaném es la preparada al 10 per 100, 10 kilògrams (1 arroba) de sulfat de ferro en 100 litros (aprop d' una carga) d' aygua.

Hi ha que tenir present que las dissolucions carregadas no produheixen tan bons efectes com las dissolucions poch carregadas, degut á que aquestas últimas s' extenen més fàcilment per tota la superficie ocupada per las arrels, las quals, per lo tant, s' apropia millor las particulas de sulfat de ferro.

#### **Modo d' aplicarlo y época.**

La aplicació se farà en las mateixas condicions que s' ha dit pera 'l sulfat en grà: obrint clots circulars distants de la soca, però aqui no se necessita que sigan tan fondos. La época pera aquestos tractaments es en los mesos de Maig, Juny y Juliol, y també probas fetas en lo mes d' Agost han donat igualment resultats.

#### **Aspersions sobre las fullas.**

Com medi auxiliar dels anteriors tractaments poden ferse aspersions sobre las fullas. La quantitat que en tals casos se emplea en diversos departaments vitícolas francesos es la del 2 per 100, però hem tingut ocasió d' observar que ab ella las cremaduras tornan á ser un poch freqüents, per lo que recomaném pera la aspersió las dissolucions al 1 per 100. La aplicació se farà ab pulverisador, y la época es durant tot l' estiu.

N. GARCIA.



## Preparémnos pera regar.

Heus aquí unas quantas eynas pera millorar la situació dels punts escassos d' ayguas, á fi de poder regar las terras; que ja es sabut que ab fems y aygua la terra fa miracles.

En tots los indrets montanyosos y que hi hajan xaragalls, se pot utilizar la máquina dita *Ariet hidràulich*, que puja l' aygua per la forsa de son cayent y raja dia y nit sense cuidarse'n.

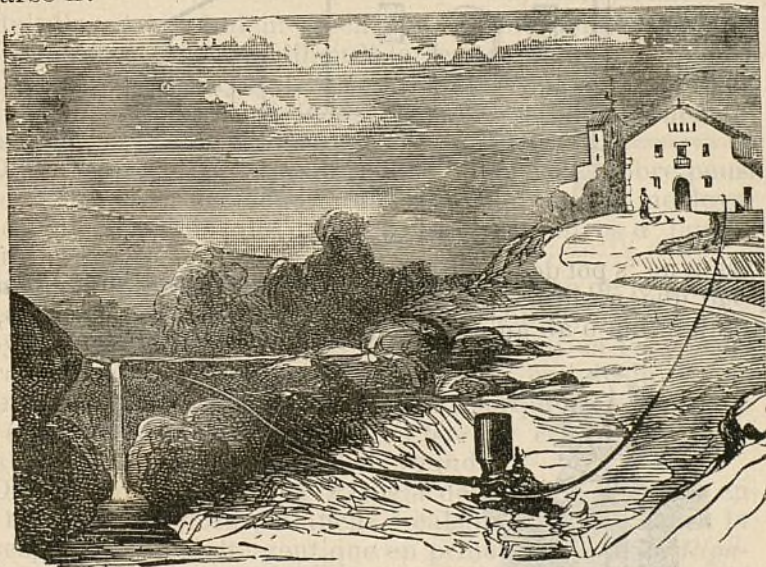


Fig.<sup>a</sup> 258.—Ariet hidràulich.

En las voras de rius ó rechs grans, en que hi passa gran cantitat d' aygua però baixa, es de molta utilitat lo *Espiral hidràulich*, que puja l' aygua fentlo rodar la mateixa corrent, marxant donchs també dia y nit sense cuidarse'n.

En las masias ahont no hi ha altra aygua que de pous, si es un punt ventós, posisshi un *Moli de vent*, que si es dels bons dona un resultat satisfactori, puix rodant ab la marinada que bufa per lo menos cinch dias la setmana y dura de cinch á set horas cada dia y tenint un safreix, se pot donar una regor setmanal y ab alguns *Molins* fins se pot regar á tesa (raig).



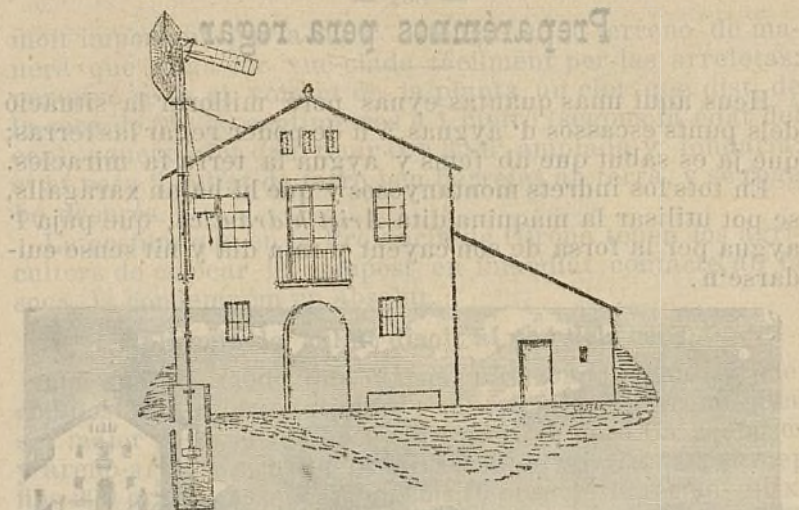


Fig.<sup>a</sup> 259.—Moli de vent.

Cuan no 's pot de cap d' aquets modos, posisshi una *Cinia* ó *bógit* que n' hi ha que son lleugeras, senzillas y fortas, van ab la mà ó ab animal, y donan bona cosa d' aygua.

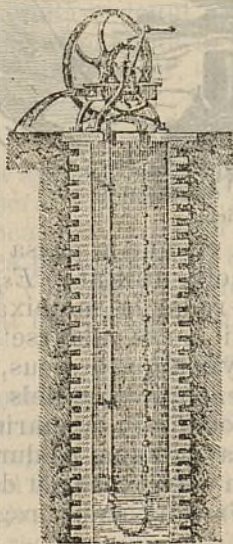


Fig. 260.—Cinia à mà.

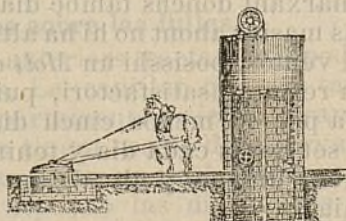


Fig. 261.—Bógit ab animal.



Totas aquestas eynas de regar, y de primera calitat, se poden comprar en la casa de D. Enrich Soler del carrer d' Ausias March, com pot veure 's en l' anunci d' aquest periódich, publicat en lo lloch corresponent.

### CORRESPONDENCIA

Sr. Director de L' ART DEL PAGÉS.

Barcelona.

Molt Sr. meu y amich: crech convenient donarli noticia del estat de las vinyas, dihentli lo següent:

En quant als vinyats d' aquet pays, apart d' algunas decepcions que hi ha ab la *Riparia* en terrenos blanchs ó calsinals, no poden presentar millor aspecte.

Dels vinyats del Sr. Nadal, de Vilabertran, sobre peus *Solonis*, ne tinch los mellors informes y ell mateix me deya un d' aquestos dias que dubta se 'n trovin altres d' iguals en tot lo pays.

Jo puch informarli de nostra vinya, que es de lo mellor que 's veu per aquí. Fins lo moment (9 Juliol) no hem vist senyals de *mildiu* ni crech s' haja presentat en tot l' Ampurdá, donchs si bé alguns propietaris m' han dit ja n' havian vist en sos vinyats, ho dubto, perque son molts los los que confonen l' *eriosis* ab lo terrible *criptogam*, de lo qual me n' he convensut moltes vegadas.

Dich mes amunt que la *Riparia* dona mals resultats en los terrenos argilosos, blanchs ó calsinals, lo que causa la desesperació de molta gent que en principi plantáren *Riparia* y mes *Riparia*, sense fer cap estudi de la planta que 'ls hi convenia en sos terrenos, y avuy se trovan ab la *clorosis* invadint sos vinyats, no quedantlosi altre remey que substituhir los peus de *Riparia* per *Solonis* ó *Jacquez*, plantas que, sobre tot lo *Jacquez*, están donant excel·lents resultats. ahont la *Riparia* vegeta malament.

En cambi, en certas regions d' aqueix Ampurdá, la *Riparia* es la planta predilecta, adaptantse perfectament al terreno.

Mani y disposi de S. S. S. y A.

JOAN LLONCH Y POUS.

Figueras, Juliol de 1890.



Tenim lo sentiment de participar á nostres lectors la mort de la senyora donya Dolores Mestres y Balcells de Anglarill, apreciable germana de nostre constant col·laborador don Sebastià Mestres, ocorreguda lo 10 de Juliol últim en Cervera. Dita Senyora, molt aymant de tot lo de la nostra terra, havia contribuït moltíssim á la propaganda agrícola escrivint articles en alguns periódichs destinats als pagesos y molt especialment en *La Llum del Camp*, periódich que ha sigut substituït per la present revista L'ART DEL PAGÉS.

Acompanyém en son dolor al espós y germà respectivus de dita senyora Mestres, creyent los hi serán d' algun lenitiu las presents ratllas. (D. E. P.)

### Secció de noticias agrícolas.

**Banch Vitalici de Catalunya.**—Lo «*Boletín del Banco Vitalicio de Cataluña*» del 15 del mes passat publica varios documents llegits en la junta general de socis celebrada lo dia 30 de Juny, y dona á mes varios datos y noticias sobre las operacions del últim trimestre.

Es verament notable l' increment que vá prenent aquesta Companyia Catalana de Segurs sobre la vida. La subscripció de capitals que ha realisat pujava en 21 de Desembre á mes de 54 milions de pessetas, passant de 60 milions si s' hi afegeixen los nous contractes fins al 30 de Juny del present any.

Seguint aquesta marxa no dubtém que arribará á posarse, ben aviat, al nivell de las mes respectables empresas extranjeras, de lo qual, com á bons patricis, nos en alegrarém molt.

**Bandera.**—De *La Renaixensa* del dia 31 de Juliol:

«Ahir tinguerem ocasió de veure la bandera gremial dels pagesos de Sabadell, exposada en los aparadors de casa 'l senyor Llibre. Es de domás vert y te brodat, á duas caras y en sedas de colors, lo sagell del citat gremi, compost de diferents eynas de pagés voltant l' escut de Catalunya y al mitj d' aquest, una guardiola. Las voras están guarnidas ab sarrell d' or. Al cim del pal s' hi destaca una corbata ab las quatre barras, lligada á sota de la guardiola daurada ab que termina, tot lo qual la fa bonica de debó.



Aquesta bandera que ha d' estrenarse en la cabalgada agrícola ab que 'l diumenje vinent lo «Gremi de Pagesos de Sabadell y sa Comarca» vol celebrar la inauguració dels treballs preparatoris pera fundar una «Caixa Rural» en dita ciutat, ha sortit dels tallers de don Joan Medina d' aquesta capital.»

**Condonació de contribució.**—Diuhen de Canet de Mar:

S' han rebaixat 3,447 pessetas als contribuyents per riquesa rústica, á causa dels danys que sufriren per la tempestat del 15 de Desembre de 1888.

**Filoxera.**—En la ressenya de la última sessió celebrada á Tarragona per la Junta de defensa contra la filoxera, s' hi llegeix lo següent: «Lo Sr. de Jover pregá al Ilm. Sr. Gobernador president, se servís reiterar al excelentíssim senyor Ministre de Foment la resistencia que oposan los viticultors de Vilabella á que s' efectuhin los reconeixements en los vinyats d' aquell terme municipal, á fi de que sigan dictadas per qui corresponga y ab la premura que 'l cas requereix las ordres convenientes pera que siga cumplerta la ley de defensa.

Lo Sr. president contestá accedint al prech del Sr. Jover.»

**Fruytas y hortalissas.**—Lo preu de las fruytas y hortalissas ha baixat considerablement per motiu de no poderse exportar al extranjer aquells articles, á causa de las noticias sanitarias de la regió valenciana.

**Llagostas.**—Sembla que en algunas vinyas dels voltants de Rosas s' ha desenvolupat tan extraordinari número de *llagostas* que 'ls propietaris temen que acabarán per menjar-se tots los brots dels ceps.

Aquesta seria una nova plaga ab la que no havian contactat los castigats propietaris de vinyas.

**Pendó.**—De *La Renaixensa* del dia 28 de Juliol:

«Nos diuhen de Badalona que conduhit per una comissió del «Foment de la Agricultura», en lo tren de las cinch de la tarde d' ahir, arribá á dita vila 'l riquíssim pendó que 'l senyor Arnús acaba de regalar á la Associació referida.

Un bon número de socis de la mateixa, acompanyats de la orquesta de la vila, passaren á la estació ab objecte de rebre á sos companys portadors de tan rich present.»



Devém afegir que:

Després de celebrar ab tota cerimonia la recepció oficial del nou pendó, s' acordá en plena reunió enviar un sentit vot de gracias al donador del mateix, Excm. Sr. D. Evaristo Arnús, per son gran desprendiment á favor de la classe agrícola y nombrar soci honorari del «Foment» á D. G. J. de Guillen García, per sos travalls á favor del mateix.

Felicitémal amich y company per tan merescuda distinció.

**Taps de suro.**—La Cambra de Comers de Palamós ha rebut la important noticia, comunicada á la Cambra de Girona per lo senador del regne Sr. Peña Villarejo, de que 'l representant en Espanya dels Estats-Units d' América considera que no tindrà éxit l' impost en aquell pays sobre la importació de taps, lo qual venia á perjudicar molt á la industria tapera de la comarca, donchs que dit impost hauria motivat una disminució notable en la exportació de taps fabricats en Catalunya, á aquell mercat.

Escritas las anteriores ratllas, que hem vist publicadas en diferents periódichs, s' han rebut las noticias següents:

Los Estats Units de América han aumentat l' impost sobre 'ls taps de 1'50 pessetas per cada kilógram de pes, donant al mateix temps facilitats pera la importació de suro en planxa. Suissa 's proposa adoptar midas semblants.

Lo fi d' aquestas disposicions es protegir la fabricació dels taps de suro, perjudicant nostras industrias que abduas nacions sostenia gran competencia.

## Mercats, firas y cullitas.

**Puigcerdá.**—Los calurosos dias que hem atravessat no podian ser mes favorables pera la sega del ségol, qual operació s' ha practicat, en aquesta comarca, ab febril activitat, omplint de goig als culliters l' extraordinari acopi de grá y palla que van fent.

**Sant Sadurní de Noya**—Segons diuhen, á pesar de las pocas esperansas que hi havia en la comarca per lo mal aspecte que en un principi presentavan las vinyas, aquestas presentan avuy tal forsa y ufana que han conseguit retornar la tranquil·tat als pagesos, que esperan obtenir molt bons resultats.

En cereals, la actual cullita pot considerarse com una de las millors d' aquestos ultims anys.

---

ESTAMPA DE VÍCTOR BERDÓS, CARRER DE LAS MOLAS, 31.—BARCELONA.